

POWIEDAJĄCY (16) *part praes act*

powiedający, powiedając (8), **powiadając, powiadający** (8); *powiedając(y) RejWiz, Mącz* (2), *SienLek, Górndworz* (2), *ModrzBaz*; *powiadając(y) GlabGad, GroicPorz, BielKron* (2), *HistRzym, MWilkHist, ZapKościę*; *powiedający : powiadający WujNT* (1:1).

powiedający, powiadający (8), **powiedając, powiadając** (8).

o, e oraz oba a jasne.

sg m N **powiedający** (2). \diamond *G* **powiadając** (2) *BielKron, ZapKościę*, **powiadając(e)go** (1) *GlabGad*. \diamond *A* **powiedając** (2). \diamond *f N* **powiadająca** (1). \diamond *pl N subst* **powiedając(e)** (1). \diamond *G* **powiedających** (1) *WujNT*, **powiedając** (1) *RejWiz*. \diamond *A m pers* **powiadając** (2) *BielKron, HistRzym*, **powiadając(e)** (1) *WujNT*, **powiadających** (1) *MWilkHist*. \diamond *sg m a. pl m pers A* **powiedając** (1).

Sł stp: powiadający s.v. powiadać, powieść, Cn, Linde brak.

Ten, który mówi, twierdzi; dicens Vulg, Modrz (16) :

a. W mowie (14) :

powiadający komu co (1): *A* rzeczony ięft [sędzia] z Lácínfkiego słowá *Iudex*, iákoby dawájący/ á powiadaájący práwo ludziom/ ípráwiedliwie. *GroicPorz* b.

powiedający o kim, o czym (5): *Sibylla, Prorokini/ práktikarká* o przifzłych rzeczách *powiedájąca. Mącz* 391a; *Ostentator, Pyłzny/ butny/ powiedájący* o fwyh *vczinkách. Mącz* 445c; *HistRzym* 132. *Cf Ze zdaniem dopełnieniowym nawiązującym do dopełnienia.*

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym: iż, że (4), *jako [= że]* (1)] (5): *Wenus ímutna vboga tá podięłá rękę/ Bo ma teraz od wlyztykích tám piekielná mękę. Powiedájąc [tj. od wszystkich powiadających] że wlyztyko zá iey niedbáłością/ Ták fie fwiát dziwnie broi á báwi fie złością. RejWiz* 33v; *BielKron* 450v; *Slyzłałem powiedájąc/ iż ieden Bárwierz dziećię był ták vzdrowił/ ktore miáło brzuch opuchły SienLek* 38; *Tego thedy páná/ flyzłałem raz powiedájąc/ iáko gdy dwiemá zacnym ludziom w Moráwie przyfzło do tego/ że fie w fzránkach bić mieli: ieden z nich będąc bárzo ftárym/ miáł dáć ná fwe mieyfce zaftępcę fyná Górndworz* O6v; *WujNT Luc* 24/34.

Ze zdaniem dopełnieniowym nawiązującym do dopełnienia dalszego [zawsze: o kim; w tym: iż (1), *jako [= że]* (1)] (2): *Slyzłał kto kiedy z w.m. páná Ianá Ociefkiego [...]/ powiedájącz o pánu Thęczyńfkim Podkomorzym Sędomirfkim/ iáko w Weneciey wmowili byli weń/ iż zyadł kotheł kocieć Górndworz* O5v; *MWilkHist* K.

Ze zdaniem dopełnieniowym wprowadzającym mowę niezależną [iż] (2): *ZapKościę* 1585/59v; *Tedy nápráwili męże powiadaájące [qui dicerent se]/ iżefmy go flyzeli mowiącego słowá bluźnierfkie przeciw Moyzełzowi y Bogu. WujNT Act* 6/11.

W charakterystycznym połączeniu: słyszeć powiedając (6).

Wyrażenie: »powiedający prawdziwie« (1): *Y* to tylko [*niewiasty*] *powiadały* *Iż* dwu *Aniołów* *widziáły. Powiadaájących prawdziwie* *O tym Proroku/ iż żywię. MWilkHist* K.

Przen (1) :

cum A cum inf „być” [jaki] (1): *Przełomiłyby były y one człónki człowiecze powiedájące słóńce być ciemne dwu oczu wotum/ by fię był rozu^m zwirzchnością fwą w to niewłóżył/ á niefkazał ták iáko się rzecz w łobie ma. ModrzBaz* 30.

b. *Na piśmie [w czym, ze zdaniem dopełnieniowym] (1)* : Abo wiem wiedzę to dobrze z nauki Areftotilefa philofopa, powiadającego w xięgach ktore o duŝy napifał, iż ludzie ŝubtilnego ciała, ŝprawnieyŝzego bywaią rozumu nad inŝe *GlabGad A2*.

c. *W mowie i na piśmie [o czym] (1)* : Wiele ich przedemną było [...] / ktorzy ząwŝdy chćiwi byli wiedźieć nowych rzeczy [...] / iákim ia teŝ ieden był / ktorym wielekroć czytał y ŝłyŝzał powiadáiąc o tych mieyfcach ktorem wåtpliwie w ŝwey myŝli záchował v ŝiebie / ázem ie ŝwą nogą przemierzył *BielKron 455v*.

Synonimy: gadający, mówiący.

Cf POWIEDAĆ

KW, (KO)